

خبر

۷۲۸ هزار تن کالا از گیلان صادر شد

گیلان امروز – مدیرکل صنعت، معدن و تجارت گیلان از رشد چهار درصدی صادرات کالا در استان خبر داد و گفت: از ابتدای امسال تاکنون ۷۲۸ هزار تن کالا از این خطه صادر شده است. تیمور پورحیدری در گفت و گو با ایرنا، ارزش کالاهای صادر شده را ۴۰۳ میلیون دلار اعلام کرد و گفت: این صادرات از نظر ارزشی یک درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش دارد.

وی عنوان کرد: طی ماهها گذشته از استان ۱۷۳ میلیون دلار محصولات کشاورزی، ۱۳۷ میلیون دلار تولیدات صنعتی، ۴۹ میلیون دلار مواد معدنی و صنایع معدنی و ۴۵ میلیون دلار مواد پتروشیمی و پایه نفتی صادر شده است.

وی ادامه داد: ۲۰۵ میلیون و ۹۱۸ هزار دلار از این کالاهای صادراتی شامل؛ محصولات غذایی و دامی، ۷۸ میلیون و ۹۷۴ دلار مواد شیمیایی، ۶۳ میلیون و ۳۰ دلار شامل کالاهای تولیدی، ۲۳ میلیون و ۲۶۸ هزار دلار سایر صنوعات، ۱۲ میلیون و ۴۲۴ هزار دلار ماشین‌آلات و تجهیزات، ۱۰ میلیون و ۴۷۰ هزار دلار مواد خام، چهار میلیون و ۳۲۳ هزار دلار نوشابه و دخانیات، ۱۷۸ هزار دلار روغن‌های حیوانی، ۴۱۴ هزار دلار سوخت های معدنی بوده است.

پورحیدری اضافه کرد: از ابتدای امسال هزار و ۳۶۴ تن کالا به ارزش ۸۷۴ میلیون دلار وارد گیلان شد که نسبت به مدت مشابه سال قبل به لحاظ ارزش ۹ درصد و از نظر ارزش ۳۵ درصد کاهش داشته است.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت گیلان تصریح کرد: بیشترین اقلام وارداتی به استان هم شامل؛ ۳۳۲ میلیون و ۹۸۸ هزار دلار محصولات غذایی و دامی، ۱۳۳ میلیون و ۶۷۱ هزار دلار روغن های حیوانی، ۱۲۲ میلیون و ۱۷ هزار دلار ماشین‌آلات و تجهیزات، ۱۳۵ میلیون و ۷۷۵ هزار دلار مواد خام، ۸۰ میلیون و ۵۸ هزار دلار کالاهای تولیدی، ۲۸ میلیون و ۴۲ هزار دلار مواد شیمیایی، ۲ میلیون و ۶۶۶ هزار دلار سایر مصنوعات و ۲ میلیون ۶۴۷ هزار دلار سوخت های معدنی است.

وی با بیان اینکه بیشترین اقلام وارد شده به استان مربوط به بخش صنعت بوده است، گفت: در این مدت ۴۹۱ میلیون دلار کالای صنعتی به گیلان وارد شد.

به گفته وی؛ در ماه‌های گذشته ۳۳۴ میلیون دلار انواع محصولات کشاورزی، ۴۶ میلیون دلار مواد معدنی و صنایع معدنی و سه میلیون دلار مواد پتروشیمی و پایه نفتی به استان وارد شده است.

●●●●●

آزادراه رودبار – منجیل تا نیمه دی ماه مسدود شد

گیلان امروز – فرماندار شهرستان رودبار گفت: آزادراه رودبار – منجیل جهت نصب قطعه و تعمیر و تکمیل درز انبساط توسط وزارت راه و شهرسازی از ۶ آذرماه تا نیمه دی ماه مسدود است. طهمورت عمویپور در گفت‌وگو با خبرنگار ایسنا از تکمیل و تعمیر آزادراه رودبار – منجیل خبر داد و اظهار کرد: ۸.۲ کیلومتر آزادراه منجیل – رودبار سال‌ها نیمه‌تمام مانده بود و سرانجام در ۲۱ اسفندماه سال گذشته به بهره‌برداری رسید، بخشی از اسفالت در محل درز انبساط موقت پل شماره ۶ (پل زیتون) این آزادراه دچار شکستگی شده بود که با تلاش کارشناسان و نیروهای متخصص تا تهیه قطعه مورد نیاز، ترمیم و بازسازی شد.

وی افزود: پل شماره ۶ با ۱۳۸ متر عرض، دومین پل دهانه بزرگ کشور محسوب می‌شود، درز انبساط این پل به قطعه‌ای نیاز داشت که تکنولوژی آن در انحصار دیگر کشورها بود و باید به کشور وارد می‌شد؛ اکنون قطعه وارد شهرستان شده‌است.

فرماندار شهرستان رودبار با بیان اینکه جهت اجرای این عملیات تکمیلی ۳۰۰ میلیارد تومان اعتبار تخصیص یافته است، گفت: آزادراه رودبار – منجیل جهت نصب قطعه و تعمیر و تکمیل درز انبساط توسط وزارت راه و شهرسازی از ۶ آذرماه تا نیمه دی ماه مسدود است، لذا ضمن قرارداتی از مسافران عزیز تقاضا داریم از مسیر جایگزین، جاده منجیل – رودبار تردد نکنند.

سرهنگ جاور صفاری هم در تشریح جزئیات این خبر اظهار کرد: به جهت عملیات تکمیل درز انبساط این پل، تکمیل اسفالت در لایه نوبتکو و همچنین تکمیل عملیات روشنایی پل‌ها و تونل‌ها در موقعیت محور آزادراه منجیل به رودبار باند غربی از کیلومتر ۳۱ الی ۳۹ انسداد به شرح ذیل اعمال می‌شود.

وی افزود: از تاریخ هفتم آذرماه تا روز ۱۲ دی ماه روزهای شنبه، یک شنبه، دوشنبه و سه شنبه از ساعت ۷ الی ۱۸ و روزهای چهارشنبه از ساعت ۷الی۱۴ هر هفته به غیر از روزهای پنج‌شنبه و جمعه و ایام تعطیلات رسمی و روزهای قبل و بعد از تعطیلات چند روزه در محور مذکور ممنوعیت تردد اجرایی خواهد شد.

رئیس پلیس راه استان گیلان گفت: رانندگان در زمان اجرای عملیات می‌توانند از مسیر جایگزین تردد محور قدیم منجیل رودبار با رعایت جوانب احتیاط طی طریق نمایند.

●●●●●

کشف و توقیف ۴۰ تن دپوی ماسه رودخانه‌ای در لشت‌نشاء

گیلان امروز– رئیس اداره حفاظت محیط زیست شهرستان رشت از کشف ۴۰ تن ماسه رودخانه‌ای دپو شده در شهرستان لشت‌نشاء خبر داد و گفت: متخلفین توقیف شدند.

محمدتقی تقی‌زاده با اعلام این خبر گفت: طی گشت مشترک یگان حفاظت اداره حفاظت محیط زیست شهرستان رشت، یگان حفاظت اداره‌کل حفاظت محیط زیست استان و فرماندهی انتظامی بخش لشت‌نشاء، ۴۰ تن ماسه رودخانه‌ای غیر مجاز که توسط افراد متخلف دپو شده بود، شناسایی و کشف شد.

وی افزود: پس از هماهنگی‌های انجام شده با رئیس حوزه قضایی بخش لشت‌نشاء و با دستور وی با همراهی ویژه فرماندهی نیروی انتظامی بخش لشت‌نشاء، متخلفینی که از بستر رودخانه سفیدرود اقدام به استحصال و دپوی ماسه رودخانه‌ای در یکی از روستاهای لشت‌نشاء کرده بودند، شناسایی و توقیفش شدند. رئیس اداره حفاظت محیط زیست شهرستان رشت ادامه داد: متخلفین برداشت و دپوی ماسه رودخانه‌ای ضمن تشکیل پرونده جهت سیر مراحل قانونی به مراجع قضایی معرفی شدند.

{گیلان}

پنج گونه ماهیان خاویاری در مسیر انقراض

صید ماهیان خاویاری در ایران به زیر ۲۵۰ عدد در سال رسید

لیلا پورابراهیمی

دریای خزر ۹۳ درصد از ذخیره خاویار و ماهیان خاویاری جهان را در خود جای داده است. فیل‌ماهی، قره‌برون یا تاس‌ماهی ایرانی،ماهی خاویاری گلد (چالباش) یا تاس‌ماهی روسی، ماهی شیپ و ماهی اوزون‌برون در این دریا زندگی می‌کنند. با این حال دلایلی مانند صید بی‌رویه، آلودگی آب و عدم بازسازی ذخایر باعث شده این گونه‌های منحصr به فرد با کاهش شدید جمعیت مواجه باشند.

محققان معتقدند؛ احتمال انقراض چندین گونه از ماهیان خاویاری دریای خزر در آینده‌ای نه چندان دور وجود دارد. پیشتر نیز اعلام شده بود ۵ گونه خاویاری دریای خزر که توسط اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت IUCN به عنوان گونه‌های در معرض خطر شناخته می‌شوند در آخرین مرحله انقراض قرار دارند.

پرسش‌های زیادی در مورد اینکه هم‌اینک وضعیت جمعیت ماهیان خاویاری در دریای خزر چگونه است و مراکزی مانند شیلات برای توسعه و پرورش ماهیان خاویاری چه اقداماتی انجام می‌دهد وجود دارد که برای پاسخ به آن‌ها به سراغ شیلات گیلان رفتیم.

استمرار صید غیر مجاز ماهیان خاویاری در سواحل کشورهای حاشیه خزر

«کوروش خلیلی» مدیرکل شیلات گیلان در پاسخ به این سوالات به مرور گفت: با کاهش روند رهاسازی بچه ماهی خاویاری بعد از فروپاشی شوروی به دریای خزر، عملا صید تجاری این ماهی در سال ۲۰۰۹ در دریای کاسپین ممنوع شد.

تنها مرکز بازسازی ذخایر گیلان در ماهیان خاویاری ظرفیت تولید ۲ میلیون قطعه را دارد آن هم در صورت تأمین مولدین وحشی که به طور ضمنی در تور صیادان پره می‌افتد ، نهایتاً رها سازی بیش از ۱۲۰ میلیون قطعه بچه ماهی خاویاری توسط شوروی وقتی قطع شد عملا جمعیت این گونه کاهش شد. از طرفی صید غیر مجاز و اظهار نشده همچنان در سواحل کشورها ادامه دارد.

مدیرکل شیلات گیلان ادامه داد: مدت زمان رشد و بلوغ این ماهیان بالای ۶ سال است نهایتا عدد رها سازی ما بسیار کم است و در حال حاضر بیشترین برنامه شیلات در پرورش خاویار است که ذخیره و تولید ۱۰ برابری زمان فراوانی صید را داشته است.

وی افزود: در حال حاضر عرضه گوشت خاویاری در گیلان در حوزه تولیدات شیلاتی بیش از ۲۰۰۰ تن است. در صورتی که آخرین توان برداشت ما در دریا در سال ۲۰۰۸، حدود ۲۰۰ تن بوده. در حال حاضر ما بیش از ۳۰۰۰ تن بیومس در بخش خصوصی داریم.

در واقع باید گفت فرم استفاده از ماهیان خاویاری از دریایی به پرورشی با تولید بالاتر اتفاق افتاده است کما این که این ماهی در سبد غذایی ایرانی جایی ندارد و بیشتر بحث صادرات محوری در برنامه لحاظ شده است.

افزایش مزارع پرورش ماهیان خاویاری گیلان به ۱۶۰ مزرعه

کوروش خلیلی در پاسخ به این پرسش که چند مجتمع پرورش ماهیان خاویاری در گیلان وجود دارد، چند مرکز در حال احداثند و چه تعداد در حال صدور مجوز هستند؟ بیان کرد: گیلان دارای ۱۳۳ مزرعه فعال پرورش ماهیان خاویاری است که تعداد این مجتمع‌ها امسال به ۱۶۰ مزرعه خواهد رسید.

همچنین روند رشد پرورش ماهی خاویاری از ۱۲۰۰ تن در سال ۱۴۰۰ با فعالیت ۷۳ مزرعه به ۲۳۱۸ تن در سال ۱۴۰۲ با فعالیت ۱۳۳ مزرعه رسیده که بیشترین رشد را داشته است. برنامه شیلات گیلان در سال ۱۴۰۳ رسیدن به ۱۶۰ مزرعه پرورش ماهیان خاویاری و تولید بیش از ۳۰۰۰ تن خاویار است. در سال‌های اخیر با صید بی‌رویه و غیرمجاز، ذخایر ماهیان خاویاری دریای خزر به شدت کاهش پیدا کرده است.

وی در مورد اینکه شیلات برای بهبود این وضعیت چه اقداماتی را در دستور کار قرار داده است؟ گفت: صید بی رویه غیرقانونی و اظهار نشده در کلیه کشورهای دریا محور وجود دارد. پیش‌بینی می‌شود قریب به ۴۰ درصد از صیادی متاثر از صید غیرقانونی باشد.

در حال حاضر روش دام‌گستر در دریای خزر در سه استان ساحلی در دهه ۸۰ مقذور شد و عملا صیدقانونی در این روش وجود ندارد. بنابراین تخلفات گسترده قایق‌ها در نوار ساحلی با استفاده از تورهای منوفلامنت نامرئی که خود اثر بسیار شدیدی بر کاهش ذخایر در دنیا دارد کاملا مجرز و مشهود است. اما آنچه مسلم است با این رویه برابر قانون برخورد می‌شود.

انستیتو بین‌المللی ماهیان خاویاری نیز از جمله مراکزی است که در بحث کاهش ذخایر ماهیان خاویاری، راه‌های برون رفت از این چالش و دلایل انقراض گونه‌هایی از ماهیان خاویاری در دریای خزر مطالعات جامع و وسیعی را در دستور کار دارد.

لزوم همکاری کشورهای حاشیه خزر

«دکتر شهرام عبدالملکی» رئیس بخش بیولوژی و ارزیابی ذخایر انستیتو بین‌المللی ماهیان خاویاری در مورد راه‌های برون رفت از کاهش ذخایر ماهیان خاویاری دریای خزر و اینکه چه عواملی در کاهش ذخایر این ماهی تاثیرگذار بوده است؟ به مرور گفت: کاهش ذخایر ماهیان خاویاری در دریای خزر به دلیل مجموعه‌ای از عوامل زیست‌محیطی، اقتصادی، اجتماعی و مدیریتی است که نیازمند توجه جدی و اقدامات فوری است. همکاری کشورهای حاشیه خزر و اجرای برنامه‌های جامع برای حفاظت و احیای این گونه‌های ارزشمند ضروری است تا از انقراض آنها جلوگیری شود.

صید غیرمجاز و بی‌رویه

وی ادامه داد: یکی از اصلی‌ترین عوامل کاهش ذخایر ماهیان خاویاری، صید غیرمجاز و بی‌رویه است. علیرغم ممنوعیت‌های قانونی برای صید تجاری این گونه‌ها از سال ۱۳۸۹، هنوز هم صید غیرقانونی ادامه دارد و به شدت بر جمعیت این ماهیان تأثیر می‌گذارد. بر اساس گزارش‌ها، صید ماهیان خاویاری در ایران به زیر ۲۵۰ عدد در سال رسیده است که نشان‌دهنده وضعیت بحرانی این گونه‌هاست.

در مجموع می‌توان گفت آلودگی محیط زیست، مدیریت نادرست منابع، عدم نظارت کافی بر فعالیت‌های صید و عدم استفاده از ابزارهای استاندارد در صید،نرخ پایین بازسازی ذخایر و فقر و بیکاری در جوامع محلی از جمله عواملی هستند که می‌توانند نقش مهمی در ادامه روند کاهش ذخایر این ماهی‌ها داشته باشند.

به عقیده وی نرخ پایین بازسازی ذخایر ماهیان خاویاری یکی دیگر از عواملی است که به کاهش جمعیت این گونه‌ها دامن می‌زند. با توجه به اینکه بسیاری از گونه‌های خاویاری در فهرست سرخ IUCN قرار دارند، نیاز به برنامه‌های مؤثر برای افزایش

سال بیست و هفتم/ شماره ۶۶۳۶

نامداران

معرفی سلسله یادداشت های آشنایی با مشاهیر و مفاخر معاصر گیلان

استاد رسول سعیدی زاده اهل رشت است و در کارنامه خود علاوه بر ۳۸ سال تحقیق و تألیف، سابقه ۳۵ سال روزنامه نگاری در روزنامه های کشوری و استانی دارد. او بیش از پنج سال است یادداشت های کوتاه و مفصلی درباره مشاهیر و مفاخر معاصر استان گیلان در روزنامه های صبح شمال ایران به ویژه روزنامه مشهور و قدیمی «گیلان امروز» به چاپ می رساند. وی در طول این مدت پنج ساله، نزدیک به ۲۰۰ یادداشت در شرح احوال و معرفی فرهیختگان گیلاتی نوشته است. در این جا به انگیزه های سعیدی زاده در انتشار وسیع این گونه مطالب می پردازیم. وی در این باره می گوید:

مشاهیر هر استان بخشی از شناسنامه فرهنگی آن استان بوده و معرفی آنان لازم است. انتخاب موضوعاتی مانند نوشتن شرح احوال مشاهیر و مفاخر با برجسته کردن سیره و رفتار پسندیده آن ها به منظور استفاده عموم مردم و آموزش غیرمستقیم آحاد جامعه است. باید توجه داشت که نوشتن این گونه یادداشت ها تنها شرح حال نگاری نبوده و نیست بلکه در لابلای شرح حال افراد، اشاره هایی بس مهم به حوادث سیاسی، اجتماعی و فرهنگی این مرز و بوم به ویژه شهر رشت می شود. مطالعهٔ زندگی‌نامهٔ فرهیختگان معاصر مانند مطالعهٔ کتاب‌های اخلاقی است. این که فرهیختگان زندگی دنیا را چگونه می‌گذرانند و چقدر سختی در راه هدف خود کشیدند و چه زحماتی را تحمل کردند، می تواند برای سایرین به ویژه نوجوانان و جوانان که به دنبال هدف می گردند، پندآموز باشد.

از امتیازات سلسله آشنایی با فرهیختگان معاصر گیلان این است که خوانندگان با چهره های فرهنگ ساز گیلان معاصر و گرایش های علمی و فکری مشاهیر این دیار شامل حوزه هایی مانند تاریخ، داستان نویسی، سرودن شعر، ریاضی، موسیقی و غیر آن ها، آشنا می سازد. در تدوین این سلسله یادداشت‌ها افزون بر استفاده از زندگی نامه خودنوشت افراد، از منابع مطالعاتی و اسناد کتبی و مصاحبه با مشاهیر به میزان زیاد استفاده شد. تمام این یادداشت ها همچنین آراسته به تصویر مشاهیر و مفاخر می باشد.

آشنایی با فرهیختگان معاصر گیلان نامه و شرح احوال ده ها شخصیت زنده و معاصر استان گیلان اعم از پژوهشگر، نویسنده، شاعر، روزنامه نگار و … است. در این یادداشت‌ها شیوه زندگی نامه نویسی رعایت شده است؛ و در زندگی نامه نویسی مشاهیر به ترتیب زیر عمل شد:

تعیین و ثبت تاریخ زادروز، و محل تولد؛ بیان هویت شخصی و خانوادگی؛ میزان معلومات و درجات علمی (تحصیلات، اساتید، پایان نامه، محل تحصیل و …)؛ گزارشی از دورنمای زندگی فردی و فعالیت های اجتماعی و حوادث ارزشمند زندگی؛ سفرهای پُرنقش (با مصاحبه های مهم)؛ زندگی سیاسی؛ ویژگی اخلاقی؛ آثار برجا مانده اجتماعی، فرهنگی، تألیفی، و …؛ نمونه ای از سخن یا نظر برجسته شخصیت؛ تعیین و ثبت تاریخ سال مرگ (در صورت فوت شدن)؛ و یک نمونه شعر و … از شخصیت ها.

ازطرف دیگر، مشاهیر زنده معاصر گیلان در این یادداشت ها در سه گروه شخصیت های جهانی، ملی و استانی قرار می گیرند. از ذکر بسیاری از شخصیت های غیرمعروف گیلان پرهیز شد و تنها آن عده ایی که شهرت زیاد در سطح استان داشته اند، ذکر گردید. مثلا در سطح استان گیلان شعرای بسیاری با چند کتاب چاپی وجود دارند که هیچ رشد شعری و ادبی نکرده و شعری شان در غایت ضعف است. اگرچه همگی دارای ذوق شعری هستند، ولی مطالب ادبی ابتدایی دارند که با دنیای اندیشه و فرهنگ بیگانه است. ادعای زیباشناسی شعر دارند، در صورتی که زیاشناسی آنان نازل بوده و عوامانه است. در پایان یادآوری این نکته لازم است که اغلب زندگی نامه ها به قلم خود صاحبان آنها بوده و این جانب تنها یک ویرایش مختصر روی آن ها انجام داده است. بنابراین، صحت مطالب مندرج در هر مورد برعهده نویسندگان خود آن ها است و نویسنده یادداشت ها مسئولیتی در این باره ندارد.

نرخ بازسازی احساس می‌شود تغییرات اقلیمی و تأثیرات آن بر اکوسیستم‌های آبی نیز نمی‌تواند نادیده گرفته شود. این تغییرات می‌توانند بر الگوهای زادآوری و مهاجرت ماهیان تأثیر بگذارند و شرایط زیستی آنها را تحت فشار قرار دهند. رئیس بخش بیولوژی و ارزیابی ذخایر انستیتو بین‌المللی ماهیان خاویاری معتقد است: از آنجا که دریای خزر مشترک بین چند کشور است، همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی جهت مدیریت منابع این دریا ضروری است.

پرورش ماهیان خاویاری (آکواکلچر)

وی افزود: سرمایه‌گذاری در پروژه‌های پرورش ماهیان خاویاری به خصوص در محیط‌های کنترل شده می‌تواند به تعادل در عرضه و تقاضا کمک کند و فشار را بر ذخایر طبیعی کاهش دهد. از طرفی انجام کارزارهای آگاهی بخشی برای شهروندان و جامعه محلی پیرامون اهمیت حفظ ماهیان خاویاری و زیستگاه‌های آنها و تشویق جوامع محلی به مشارکت در پروژه‌های حفاظتی و آگاه کردن آنها از همکاری دولت و نهادهای غیردولتی در این مورد هم راهکارهای خوبی است که باید در پیش گرفته شود.

توسعه پایدار

رئیس بخش بیولوژی و ارزیابی ذخایر انستیتو بین‌المللی ماهیان خاویاری افزود: جلب سرمایه‌گذاران و نهادهای بین‌المللی برای فعالیت‌های توسعه‌ای، به حفظ منابع زیرزمینی و طبیعی کمک می‌کند. البته در نهایت، لازم است توجه داشته باشیم که حفاظت از ماهیان خاویاری نه تنها به نفع این گونه‌ها است، بلکه می‌تواند به شکل‌گیری تعادل اقتصادی و اجتماعی در این مناطق منجر شود.

وی ادامه داد: اگر چه ممنوعیت صید تجاری ماهیان خاویاری در دریای خزر بر

* ماهی‌های خاویاری دریای خزر، به دلیل ارزش اقتصادی بالا و خصوصیات زیستی خاصشان، در سال‌های اخیر با کاهش شدید جمعیت روبرو شده‌اند

اساس توافق روسای جمهور کشورهای حاشیه دریای خزر انجام شد و این ممنوعیت بیش از یک دهه ادامه داشته است، ولی این راهکار اثر چندان بر ایجاد فرصت برای حفاظت و تکثیر مجدد آنها در رودخانه‌ها و احیاء ذخایر آنها در دریا نداشته است. چرا که الزامات مربوط به این تعطیلی از جمله جلوگیری از صید غیرقانونی و قاچاق رعایت نگردید. از طرف دیگر متاسفانه از سال ۱۳۹۱ گشت‌های ارزیابی ذخایر ماهیان خاویاری در آب‌های ایرانی دریای خزر انجام نگرفته است و اطلاعاتی از سرنوشت و میزان ذخیره ماهیان خاویاری در دسترس نیست.

رئیس بخش بیولوژی و ارزیابی ذخایر انستیتو بین‌المللی ماهیان خاویاری بیان کرد: عدم مدیریت اصولی و هماهنگ کشورهای بهره‌بردار که به علت مشترک بودن ذخایر و مسدود بودن دریای خزر تأثیر شدیدی بر وضعیت ذخایر سایر کشورهای همسایه دارند و یکی از علل اصلی کاهش ذخایر تاسماهیان دریای خزر است. به عبارت دیگر تا تمامی ۵ کشور حاشیه دریای خزر برنامه‌های مدیریت، حفاظت و بهره‌برداری پایدار از ذخایر تاس‌ماهیان دریای خزر را تکمیل و به صورت علمی، اجرایی ننمایند، امیدی به بهبود وضعیت ذخایر طبیعی تاس‌ماهیان دریای خزر نیست.

گفته شده ۵ گونه ماهیان خاویاری دریای خزر که توسط اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت به عنوان گونه‌های در معرض خطر شناخته می‌شوند در آخرین مرحله انقراض قرار دارند. عبدالملکی در مورد اینکه چگونه می‌توان جلوی این اتفاق را گرفت؟ و اینکه اقداماتی که تاکنون برای جلوگیری از انقراض قطعی ماهیان خاویاری دریای خزر انجام شده آیا آن اثربخشی لازم را داشته‌اند؟ بیان کرد: برای جلوگیری از انقراض پنج گونه ماهیان خاویاری دریای خزر که توسط اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت به عنوان گونه‌های در معرض خطر شناخته شده‌اند، نیاز به اتخاذ راهکارهای جامع و چندجانبه وجود دارد. این راهکارها شامل حفاظت از زیستگاه‌ها، مدیریت منابع آبی، تقویت برنامه‌های تکثیر مصنوعی، و همکاری بین‌المللی است.

جلوگیری از صید غیر قانونی، گزارش نشده و کنترل نشده(IUU)

رئیس بخش بیولوژی و ارزیابی ذخایر انستیتو بین‌المللی ماهیان خاویاری گفت: به دنبال کاهش شدید ذخایر ماهیان خاویاری، از سال ۱۳۸۹ با توافق سران پنج کشور حاشیه دریای خزر، صید تجاری این گونه‌ها ممنوع اعلام شد. در حال حاضر، صید تنها به منظور تحقیقات علمی و بازسازی ذخایر مجاز است. این ممنوعیت لازم است ادامه داشته باشد به شرطی که از صید غیر مجاز نیز در دریا و رودخانه‌ها جلوگیری شود و استفاده از دام گوشگیر در دریا و رودخانه ها ممنوع اعلام گردد.

تقویت نظارت و کنترل

وی معتقد است: ایجاد تیم‌های نظارتی برای فعالیت‌های صیادی در سواحل دریای خزر و شناسایی صیادان غیرمجاز یکی از اقدامات کلیدی است. این تیم‌ها با همکاری نیروهای انتظامی و نهادهای محلی به گشتزنی و بازرسی مناطق صید می‌پردازند. همچنین شناسایی و کنترل گلوگاه‌ها و مبادی ورودی و خروجی محصولات شیلاتی به منظور جلوگیری از قاچاق خاویار و ماهیان خاویاری نیز از دیگر اقدامات مؤثر است.

همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی برنامه‌های مشترک

عبدالملکی ادامه داد: کشورهای حاشیه دریای خزر باید در زمینه حفاظت از ماهیان خاویاری همکاری کنند. تدوین یک سند راهبردی مشترک برای حفاظت و بازسازی ذخایر این ماهیان ضروری است. از طرفی انجام تحقیقات مشترک بین‌المللی برای شناسایی تنوع ژنتیکی گونه‌های مختلف ماهیان خاویاری و تلاش برای حفظ آن می‌تواند به بازسازی جمعیت‌ها کمک کند.

وی اضافه کرد: حفاظت از ماهیان خاویاری دریای خزر نیازمند یک رویکرد جامع است که شامل حفاظت از زیستگاه‌ها، تقویت برنامه‌های تکثیر مصنوعی، مدیریت مؤثر صید، و همکاری بین‌المللی باشد. با اجرای این راهکارها، می‌توان امید داشت که جمعیت این گونه‌های ارزشمند بازسازی و از انقراض آنها جلوگیری شود.

در حال حاضر روند صید و صیادی ماهیان خاویاری دریای خزر به شدت افت کرده است. رئیس بخش بیولوژی و ارزیابی ذخایر انستیتو بین‌المللی ماهیان خاویاری ضمن اشاره به این موضوع و اینکه هرکدام از ساحل‌نشینان دریای خزر در نابودی ذخایر ماهیان خاویاری چه نقشی داشته‌اند؟ افزود: ماهی‌های خاویاری دریای خزر، به دلیل ارزش اقتصادی بالا و خصوصیات زیستی خاصشان، در سال‌های اخیر با کاهش شدید جمعیت روبرو شده‌اند. این کاهش به دلیل فعالیت‌های مختلف بشر، به ویژه در میان ساحل‌نشینان دریای خزر، بوده است.

رئیس بخش بیولوژی و ارزیابی ذخایر انستیتو بین‌المللی ماهیان خاویاری در پایان اینچنین نتیجه‌گیری کرد: نقش ساحل‌نشینان دریای خزر در نابودی ذخایر ماهیان خاویاری متعدد و پیچیده است. در حالی که برخی از این افراد به صید به عنوان منبع درآمد وابسته هستند، بسیاری از فعالیت‌های آنها به تخریب محیط‌زیست و کاهش جمعیت‌های این گونه‌ها منجر شده است. برای جلوگیری از انقراض این ماهی‌ها، باید هماهنگی و همکاری بین‌المللی بهبود یابد، آموزش‌ها و آگاهی‌های عمومی افزایش یابد و نظارت‌ها و قوانین سختگیرانه‌تری به منظور کنترل صید غیرمجاز پیاده‌سازی شود.